

- eksisterende regler og udelukker intervention uden bemyndigelse.
2. Ad hoc strategien – humanitær intervention som »nødudgang« fra folkerettens normer. Denne strategi holder muligheden åben for humanitær intervention i ekstreme tilfælde, hvis Sikkerhedsrådet er blokeret. Strategiens sigte er at bevare Sikkerhedsrådet som autoritativt forum for beslutninger om humanitær intervention, idet humanitære interventioner udelukkende begrundes politisk og moralsk.
  3. Undtagelses-strategien – der indføres som en subsidiær ret til humanitær intervention i folkeretten. Denne strategi søger at ændre den eksisterende folkeret ved – gennem ændring af FN-pagten eller gennem statspraksis – at etablere en subsidiær ret til humanitær intervention uden for Sikkerhedsrådet, når Rådet er ude af stand til at handle.
  4. Generel ret-strategien – der indføres en generel ret til humanitær intervention i folkeretten. Strategien er den mest vidtgående ændring af gældende folkeret. En mulighed er en ændring i FN-pagten, der giver en begrænset ret til humanitær intervention som en parallel til retten til selvforsvar. En anden mulighed er at etablere en sådan ret uden for FN-pagtens rammer.

Det er DUPI-udredningens konklusion, at man bør foretrække en kombination af »status quo strategien« og »ad hoc strategien«. Grundlaget for denne konklusion er, at målet skal være at sikre den gældende internationale retsordens levedygtighed og at styrke FN's Sikkerhedsråd. Udgangspunktet er altså en forventning om, at Sikkerhedsrådet fortsat vil leve op til sit ansvar for global fred og sikkerhed og give mandater til indsatser med et klart humanitært sigte. Kun såfremt dette ikke skulle være tilfældet, kan det internationale samfund blive nødsaget til fra gang til gang konkret at tage stilling til den pågældende indsats. Det må gøres ud fra en samlet vurdering af de politiske, moralske og folkeretlige forhold, der gør sig gældende.

Regeringen er enig i den af DUPI foreslåede strategi, herunder at Sikkerhedsrådet bør fastholdes som autoritativt forum for bemyndigelser af humanitær intervention. Endvidere er regeringen enig i forventningen om, at Sikkerhedsrådet må bringes til at leve op til sit ansvar. På den baggrund må det samtidig konstateres, at der fortsat vil kunne opstå ekstraordinære situationer, hvor Sikkerhedsrådet er blokeret, og

hvor det vil være nødvendigt at handle ud fra en konkret vurdering.

I den forbindelse peger DUPI-udredningen imidlertid på en række nyttige kriterier, som kan tages i brug ved overvejelser om en indsats uden et klart mandat fra Sikkerhedsrådet, herunder at der må være tale om alvorlige og massive krænkelse af menneskerettighederne, at Sikkerhedsrådet må være ude af stand til at handle, at magtanvendelsen må være proportional og nødvendig, at indsatsen skal være multilateral, samt at staterne der griber ind ikke må have en egen interesse. Regeringen tager denne anbefaling fra DUPI til efterretning. Den britiske regering har i øvrigt givet udtryk for tilslutning til lignende principper for humanitær intervention.

Ideen om at etablere mere konkrete *bindende* kriterier for humanitær intervention er blevet fremført såvel i den hjemlige som i den internationale debat. Efter regeringens opfattelse vil det imidlertid kunne gøre mere skade end gavn at udvikle mere bindende regler eller kriterier på dette område. Bindende kriterier ville i sig selv i vid udstrækning medvirke til at skabe en doktrin for humanitær intervention. En sådan doktrin synes ikke at være ønskelig, da der derved er risiko for en udhuling af FN's Sikkerhedsråds kompetence.

Sådanne kriterier vil i øvrigt uundgåeligt blive vage og relativt generelle, og dermed opstår der risiko for omgåelse og misbrug. Hertil kommer, at sådanne kriteriers reelle betydning vil afhænge af, hvorvidt der kan opnås enighed om – eller almindelig anerkendelse af – sådanne kriterier. Det forekommer ikke umiddelbart sandsynligt, at det internationale samfund kan nå til enighed herom inden for en overskuelig tidshorisont.

Endelig vil der være behov for en vurdering af, hvorvidt kriterierne i den konkrete situation er opfyldt. Såfremt denne vurdering overlades til Sikkerhedsrådet, vil det betyde, at fremtidige ad hoc interventioner bliver umuliggjort. Overlades denne vurdering til andre – for eksempel en gruppe af stater eller en alliance – vil det betyde, at ikke kun stater med vores demokratiske og humanistiske standarder vil få ret til at gennemføre militære interventioner.

Regeringen er på den baggrund af den opfattelse, at man står sig bedre uden bindende kriterier for humanitær intervention.

Det kan derimod være mere realistisk at bringe de fem faste medlemmer af FN's Sikker-